

Husitská teologická fakulta UK

Posudek oponenta diplomové práce

Bc.Lenka Salim Vosátková :

Agresivita dětí v mateřské škole

Studentka si pro svou diplomovou práci zvolila téma, které je v naší společnosti aktuální a navíc má s touto problematikou zkušenosti. Ve vnímání toho, co je v projevech dětí agresivita, a co je projev žádoucí, jsou však často v praxi rozpory.

V teoretické části zpracovala autorka pečlivě v jednotlivých kapitolách vybranou dostupnou odbornou literaturu zaměřenou na téma agresivity. Věnuje se tedy v logických souvislostech a návaznostech agresivnímu chování a agresivitě (definice, cíle, druhy a dělení agrese, projevy), agrese, rodina a výchova (včetně rozvoje svědomí a socializace), popisuje sociální potřeby dítěte. Stručně uvádí příčiny agresivního chování a vlivy působící na jeho rozvoj. V poslední kapitole teoretické části nastiňuje možné vlivy ovlivňující agresivitu dětí v jednotlivých vývojových fázích od prenatální do předškolního období.

V této části práce dokladuje svoji znalost práce s odbornou literaturou. Bohužel se zcela nevyvarovala chyb – např. chybné uvedení jména autora, o jehož práci píše, je snad „pouhá“ nepozornost (Fredova teorie osobnosti na str.17), odkazuje opakovaně na autora, který není uvedený v seznamu literatury (Čermák 1999, 1994). Pozitivně hodnotím, že se autorka nerozpakuje komentovat poznatky i vlastními zkušenostmi.

V části praktické sledovala autorka dvě skupiny dětí v MŠ (třídy dětí ve věku 3-4 roky a 5- 6 let), sledovala frekvenci agresivního chování i v denním režimu MŠ. Výskyt zvýšených projevů zaznamenala svým „nestrukturovaným pozorováním“ v délce 16, resp.21 týdnů při větším prostoru neorganizovaného času /volná hra pro děti a prostojích. Zjistila, že nejčastějším projevem agresivního chování pozorovaných dětí v MŠ je verbální agrese, která se projevuje nejčastěji křikem a hádáním se. Fyzická agrese je méně častá, přičemž nejčastějším jejím projevem je bouchání, strkání a odmítání spolužáka. Nejméně využívanými, ojedinělými, projevy fyzické agrese je kousání, škrábání a plivání. Konstatuje, že v průběhu týdne pozorovala více negativních projevů ve třídách vždy v jeden den (pondělí, resp. čtvrtek) - v této souvislosti by bylo jistě zajímavé sledovat i možné projevy protipólů- tedy pozitivního chování, např. kooperace dětí. Zjistila, že „ nejvíce prostoru k agresivnímu jednání a chování (vypozorováno celkem 44% výskytů agresivních projevů), v rámci režimu dne dětí v MŠ, mají děti při volné hře, kdy jim učitel do jejich hry nezasahuje – neorganizuje jim ji. To znamená, že si ji děti mohou utvářet samy podle jejich momentálního rozpoložení, nálady, fantazie, naladění, chuti atd.“ a v čase, kdy „ dítě nemá možnost zabavit se nějakou zajímavou činností, jako je např. čekání (v šatnách, u umyvadel apod.)“. Vyhodnocuje tedy zvýšenou míru agresivity u dětí v situacích, kdy nejsou přímo vedeny svými vychovateli ?

Práci ilustruje i uvedením kazuistik třech chlapců (Proč ne alespoň jedna holčička ?).

Zvažuje přiměřeně i limity své práce.

Z celé práce je zřetelná znalost zvoleného tématu studentkou i její velké zaujetí problematikou

Práce je psána přehledně a čtivě.

Po stránce formální je vhodné v seznamu literatury nedělit např. ISBN a uvádět u všech autorů jednotně i např. iniciály křestního jména. |

Otázky k obhajobě :

- Lze, podle autorky, křik dětí tohoto věku nahlížet i jinak než jako projev agresivity ?
- Jaké faktory mohou ještě ovlivňovat časové rozložení v průběhu dne a v týdnu výskytu agresivních projevů dětí ?
- Co považuje za vhodné projevy vymezování se u dětí tohoto vývojového období ?
- Spolupráce s rodiči bývá komplikovaná často v situacích, kdy rodiče mají potřebu své dítě bránit – jak by měla jednat učitelka MŠ aby rodiče spíše ke spolupráci získala ?

Při relevantní obhajobě hodnotím předkládanou diplomovou práci stupněm – velmi dobře -.